

«ОБРАЖЕНІ. БІЛОРУСЬ(СІЯ)»

Драма

Андрій Курейчик,

кіносценарист, драматург, режисер, публіцист,

Білорусь

kureichik@gmail.com

(переклад українською – **Андрій Водичев**)

ДІЮТЬ:

1. СТАРИЙ
2. ЮНИЙ
3. НОВА
4. ПОЗИТИВНА
5. ПТАШИНИЙ
6. МЕРТВИЙ
7. ПОВЧАЛЬНА

АКТ 1.

Сцена 1.

СТАРИЙ: Я не люблю театр. Зроду до нього не тягнуло. Дурість це якась. **Дребедзень.** Судіть самі, яка від нього користь? Що це, розвлеченіє? Дорослі люди кривляються, сраку показують, сміються чогось. Хі-хі, ха-ха. Хіба розумна людина так себе поводить? І все ж не по правді. Дурість. І неробство. Лобуряки он які! Ручища, ножища! Та ними орати можна. За трактор такого посади, так він гектарів дзесять може зорати... за день. Може і більше. Або жєнщини ці – роди не хочу. **Баршчи вари!** Держава підтримає. Так це ж користь. А то, що він розмальований на сцені сракою своєї покрутить – кому з того користь?

(Пауза).

Гниди там. Що казати. Гниди. Гниль всяка. **Прэдацели**. З руки годують-ся, руку кусають... Я ж їх лівою цицькою вигодував, а вони... **Прэдацели**.

Тому театру на селі і немає. Не переносить село цю **мразоту**. Селянин він же що... Він від землі. Він чистий. Його не обдуриш. І галерей картинних на селі – немає! Тому що за вікном краса така, що жодні картини не потрібні. Та й хіба це картини? Мазанина! Шагал-Шмагал. Тридцять мільйонів доларів, сорок, та хоч сто – мазня!

У нас за вікном були яблуні. За ними луки, там колгоспних коней випасали. Оце благородна тварина. Сам не знаю чому, мене все життя тягнуло до коней. Вони й тихі, й слухаються. Оре, поки не впаде. **Ничэго** не просить. Ну, бувають кобилки з норовом, так **пугою слегонца** проведеш по гнідому загривку, і як шовкова... А шори як одягнеш їй на очі, так хоч у вогонь, хоч у воду. Вірна... Такою країна повинна бути. Працьовита. Вірна. З руки їсти, очей не являти. Ось іноді мрію навіть, добра б була країна – «Кобила»!

Ми б з нею спільну мову знайшли. Де вівсом, де пугою, аби орала і любила мене...

Сцена 2.

ПОЗИТИВНА: Змінити можна все! Буквально все! Треба тільки захотіти і можна все змінити на краще. Це моє гасло і месидж. Месидж, знаєте, це як би послання. Таке: піу, піу! Мое послання у Всесвіт. Я люблю робити послання у Всесвіт. Тому що тоді Всесвіт – відповідає. Він такий, молодець! Леночка, топиш за позитив, ось тобі, Леночка, скільки хочеш позитиву!

Ось я з Гродно. Гродно це як би Захід Білорусі. Це як би така білоруська Європа. Там взагалі поляки були до війни. І раніше наше було місто гарне, але занедбане. Совок скрізь був, безлад. А тепер навіть поляки приїжджають і захоплюються нашим Гродно. Захотіли зробити і зробили! Або ось манікюр, я раніше робила перламутр, не наважувалася на яскраві тони. А тут взяла і прям такий: червоний, білий, червоний. Красиве поєднання. Червоний. Білий. Червоний. Модне. Нашого національного прапора.

До речі, цей манікюр я до весілля зробила. Хаха, подумали моє весілля? Ні, я ще баришня вільна. Чекаю пропозицій. Кастингую. Жарт. Це Маришка, сестра. Їй вже можна, їй цілих двадцять один. Серйозна мадама. Яка ж я за неї щаслива! Всесвіт – ти нас любиш! Призначили на 9-е серпня,

неділя – день супер! Хлопець у неї кльовий, з України. Метра зо два зросту, спортсмен, бігає щодня. Ну і красивий, звичайно. Тут я, звісно, й позаздрила. З України – це ж вогонь! Львів – мені як рідний, мені все там так подобається! І кава, і шоколад! І навіть у «Мазоху» й у «Криївці» мені було зовсім не страшно. От би весь світ був як Львів!

Заради весілля я навіть 9-го з дільниці своєї відпросилася. Домовилася з іншою дівчинкою-спостерігачем, що вона постоїть. Нас досередини й так не пустили, кажуть, коронавірус – не можна. Спостерігачам не можна. Всім можна, а спостерігачам не можна! Ну, ми ззовні дивимося. Вони правда вікна папером заклеїли! Дуже смішно, всі вікна нормальні, і тільки в комісії – папером заклеєні! Ну смішно ж. Так ми тоді просто виборців рахуємо. Скільки їх зайшло. Білі браслети – знак змін. Поки щось нічого не сходиться. У нас тридцять зайшло, а вони пишуть сто двадцять шість. Ну це ж дурість. Помилка. Хіба можна так обманювати?

Сцена 3.

МЕРТВІЙ: БАТЕ – чемпіон! БАТЕ – чемпіон! Знають у містах! І по всіх хатах! Ми фанати-хулігани наганяєм страх! Чьо, б...я, либу давиш? Ща з носака схлопочеш!

Сорян, трохи переборщив. Це вже після матчу. Хороший чесний махач **по поняттям** – це бонус для особливо поважних ультрас. Бачите ніс? Переламаний двічі. Ось тут шрам, це мені флагштоком динамівці захе...ячили. Тринадцять швів. Кровищі було... Як ми з ними потім банячили. Брателли! Ви круті! Люблю вас! Суперника треба уважать... Хочеш битися, бийся! Але бийся гідно. Малоліток – не бий. Баб – не чіпай. Двое-трое на одного – не пхайся. Ментів не залучай! І головне, отримав в рило – не скавули потім... А так, рубайся, поки вилиці не хрустнуть.

(Пауза).

Не так як наш цей, вусань... Ну хочеш ти показати, що сильніше, які проблеми. Бийся, с...ка, чесно! Сам агітуєш, морда, не злазиш з ящика, всіх холуїв своїх змушуєш дифірамби співати, так ти іншим дай! А потім скинь на стіл ці голоси, ось, оппи, під...ри, масони, рахуйте, скільки за мене. Рахуйте і заткайтеся. За кожен голос відповідаю! Так ж ні, мочить, щуряка, нишком. У спину. Тільки хто проти, хто голову підняв, так відразу статтю шують. У нас всі ржуть: за 26 років жодного чесного про-

ти нього не вийшло, одна, типу, гопота, **ворьйо, жутьйо і урки**. Во за-
драв! Чесно кажу, задрав!

Двадцять шість років... Виходить, рівно стільки, скільки живу. День у
день. Скільки живу, футбол люблю, а цю падлу не-на-виджу.

Сцена 4.

ЮНИЙ: Раніше залипав на «Контр Страйк». Ну як залипав. Мені ніби
не можна було довго, то я вночі брав ноут під ковдру і грав. Але потім у
мене це пройшло. У сенсі «Контр Страйк». То я залип на «доту». Потім
папа наказав відібрати у мене ноут. Блін. Останній диктатор Європи, блін.
Всі нормальні діти грають, і нічого. А він такий: хочеш бути як вони? Як
ці? Чим у тебе голова забита?

Блін... Папа! Але ж іншим можна!

А потім як зарядить свою шарманку, ось, мовляв, раніше була молодь як
молодь. І про комсомол, про стройотряди, про те, як строем ходити любили,
як в Афгані кишлаки захищали, як корову доїв, як молоко парне з під коро-
ви пив... А я молоко таке не перенешу, воно якоюсь псиною пахне, і у мене
відразу пронос починається. І оповідей його цих вже не перенешу. Про Ра-
дянський союз. Та не жив я в ньому ані дня! Мені шістнадцять років щойно!
І нічого там цікавого не було. Інтернету – не було! Смартфонів! Планшетів!
Фільмів нормальних – не було. Все тільки корів доїли, та горілку бухали.

Але я все одно в компі граю! Дістав через Васю ноут і граю. Тихень-
ко. На зло йому. Вася мій єдиний друг. Йому тридцять два скоро буде. Він
може ножем в око кролику потрапити прям метрів з десяти. Він кльовий.
Він мене захищає.

Про це навіть Криска не знає. Криска – це Лариса Миколаївна, вона ди-
виться, аби я навчання не покинув. До школи мене возила і забирала. Мер-
зотна стукачка, всюди свого носа пхає. Знаю, що телефон мій перевіряє,
все татові доповідає. Я їй повинен уроки показувати, перед тим, як їх в
школу нести. А вона вже вчителям каже, що і як ставити. Педагог! Криска-
Лариска. Одного разу я почув, як вони розмовляють. Так тато каже: треба
щоб **жінщина** усеґда поруч була. Типу хлопець по мамі тужить. Так ти,
Ларисо, її підміни з якихось питань.

Хіба можна підмінити маму? Іноді думаю, люблю я його? Ну я ж син.
Повинен любити... Повинен. Йому всі винні.

Сцена 5.

ПТАШИНИЙ: Трах...ється вона так собі. Ну типу намагається, звичайно. Підвиває, підмахе... Але все одно не те. От у нас у Луганську тьолки були – вичавлювали тебе, як тварі! Мокрий весь виходив, як після лазні. Лід туди прикладав! **Губища** – як шини від ровера. Ось такі! А Машка, ну таке... беларуска. Вони всі трохи того, заторможені. Трохи ти їм як би винен. Але красива. Зуби білі. Доглянута. Так що за мною дело – не стане. Все працює, як треба. Вже...

Був період, коли трохи не того. То стоїть, то не стоїть. У нас в учебці фельдшер був... Так сказав, від нервів. Ну так, ясна річ. Стільки нервів тоді було, в 14-му. Такий заміс. Думав усе, кришка мені. Років на десять не менш баланду з алюмінієвої миски жерти. І за що? За захист основ держави! За антифашизм. Але, слава богу, ми з пацанами тонкими струмочками, крізь пальці, оттудава, кажучи літературно, з'...балися...

Взвод у нас був – вогонь. Звірі. Льоха, Гриб, Зелений, Перець, Ницко... частину потім до Кемерово взяли, частину у Владик, парочку – навіть до Москви, офіцерів, ну а частина сюди подалася. У Радянську Білорусію. В Європу. Тут казино. Чисто. Платять норм. Тьолки... ідеологія! Відразу зрозуміло, що добре, що погано! Чорним по білому. І це вірно. Ну є і мінуси. Ну, про тьолок я сказав.

(Пауза).

Весілля вона призначила невчасно! 9 серпня. Я хоч вихідний взяв, але чує моє серце... буде петрушка. Пряма під ложечкою смокче. І ця, мати твою, ерекція пропадає. У мене таке тільки взимку 14-го було... в Києві. Усі тоді ходили, петушилися. Мовляв, у них усе на спад пішло. Кирдик бандерам. Видохлись. Ми їх поодиночі... З Росії до нас уже допомога летить... Десять взводів. Янека Вова не кине. А я відчував, що мідний тазик уже близько. Не та вже петрушка. І тут теж щось недобре. А попереду гръобана шлюбна ніч...

Сцена 6.

НОВА: У добрих котлетах, смачних, має бути багато жиру. Бо, якщо використовувати виключно червоне м'ясо, будуть сухі. Я як роблю: беру котлетне м'ясо – яловичину, котлетне – свинину, і обов'язково шматочок сала. Ну такий, приблизно, грам двісті, може. Або шпик. І все через м'ясорубку.

Потім туди цибулю, часник, спеції... Або... Відразу цибулю-спеції. Давно не робила. Сергій дуже любив мої котлети. Міг десяток, так, десять міг з'їсти за раз. Та й діти теж.

Сергій... іноді, приїде зі своїх відряджень, злющий, назнімає там усього: бруду цього, безладу, болю людського, йому ж, як блогеру, всю правду говорили, як воно є, і давай мені: «Та як так можна!? Та скільки ж у цій країні брехні!? Брешуть і брешуть! Брешуть і брешуть! По телеку одне, а в житті зовсім інше!» Ну, я котлетки поставлю, він і абстрагується.

Я тепер часто запитую себе... Сяду перед дзеркалом, телефон вирублю, щоб не шматували на частини, то ВВС, то CNN, то свої, різні, волосся чухаю, довго чухаю, здається, цілу вічність, а в голові одне питання: на що люди готові заради любові?

(Пауза).

Раніше б сказала: на все. А тепер – напевно, немає. Чи не на все.

Померти? Ну, може бути, іноді це найлегше. Помер – і немає тебе. Вибору немає. Пожертвував. Віддав життя. Місію виконав.

А якщо хочеш жити?

(Пауза).

А для кого жити? Для нього? Для себе? Для країни?

Діти часто запитують, а коли тата відпустять. Мамо, ти ж тепер президент, чому його, ти його не відпустиш? Що їм відповісти? Я президент. У мене нічого немає. Я нічим не керую. Навіть собою.

Сцена 7.

ПОВЧАЛЬНА. У мене 37 гадоу рабочага стажу. 37 гадоу. У мене п'ять грамат ад министерства адукації. С печатями! Чэтыре разных министра подписали. Один даже выдвигал президенту на «Заслуженного учителя», но что-то там замешкалось трошки. Нічого, я не журюся, тому що знаю: президент про нас помнит. Президент про всех помнит! И про учителей, и про даярок, и про пенсионеров, и про усих. Это ж надо што, галаву какую иметь, чтобы всех помнить. О какую галаву! Это я как подумаю, пра гэтую галаву, сама за галаву вазьмуся.

Ученикам говорю, вы вот у сваих гэтых гаджетах, у сваем этом «мандакрафте» сидите? А чалавек все время думает. Все время рэшае. Никому спуску не даёт. Чтoб вам лучше жить было, неблагодарные. Чтoб стабиль-

ность была. Учебники вам дал, зарплату нам плациць, работу дае, во какое здание отстроил, цвяты пасеял, спутник в космос запустил, усё, чтоб только вы учились. А вы? Совесци у вас няма!

Вот только что выборы эти летом устроили. Ну зачэм? Ну это ж отпуск. Это ж дача. Памидоры, гарбузы. Дача! А вся нагрузка на нас, педагогах. Не адабраю. Лучше бы совсем их отменили. Ай, маячня эти все выборы. Смотрите, кто на выборах прыходзиць? Трамп, Парашэнка, Ельцын – одни вредители. И так понятно, за кого народ. Народ усегда за одно – за стабільность! А стабільнасць – это што? Эта бацька! Двацать шесть лет – усё панятна. Усё стабільна. И хай так остается, мне да пенсии чатыры года... Гимназия у нас прымерная. У нас даже сын прэзидента вучылся.

Меня только маладыя педагоги волнуют. Что у них в галавах? Нахва-таются этой западная прапаганды. Як мы будзем считаць? Я им всегда ат-вячаю – как стране нада, так и будзеце! Умныя. За вас умнейшыя есть, там наверху. Работаць хащице? Так работайце. Вон, бяры нагрузки и вперед. А выборы – это наш долг за стабільнасць. Гасударство спасёце. Вам прэмию дадут. Я, слава богу, пяць выбарау у нашай школе правяла. И усе как нада. Усе с планавым рэзультатам. И па усем давали прэмии!

Вот только этих я не люблю – наблюдацелей. Ну что ты там понаблю-даеш? Ну что? Если все цыферки тут, в голове у меня. А нервы трэплюць.

Сцена 8.

НОВА. Куди говорити? До камери... Ага. Оооох. Зараз... *(Пауза)*. Вітаю! Я – кандидат у прэзиденти Світлана Тіхановська. Мені 37 років. Народилася я на Поліссі. Закінчила філологічний факультет Мозирського педагогічного університету. Вільно володію білоруською, російською та англійською мовами.

Мене ніколи не приваблювала ідея будувати кар'єру. Я відчувала себе, перш за все, дружиною, матір'ю. Домогосподинею. У мене це виходить най-краще. І я ніколи не цікавилася політикою. Мене цілком це влаштовувало.

Рік тому мій чоловік Сергій Тіхановський створив свій проект «Країна для життя», у рамках якого він зустрічався з людьми різних професій. Вони розповідали йому, що їх турбує, що вони відчувають, що думають про Білорусь. Люди говорили про свою непросту долю і мріяли про життя у вільній і багатій країні.

Так ось, найбільше мене вразило те, що цих людей, які виступили на нашому каналі, стали кидати до в'язниць. От скажіть, куди це годиться?!

Хіба з такою несправедливістю можна миритися?

Ось тому-то, коли мого чоловіка Сергія позбавили можливості брати участь у виборах, я й вирішила замінити його і йти до перемоги.

Збилася? Ні? Не можу повірити, що це говорю.

Йти до перемоги! За себе, за чоловіка, за всіх вас, за наших дітей. Як дружина, як мати, я розумію, що в родині один за всіх, і всі за одного. Я хочу, щоб так було і в нашій країні.

Кажуть, жінка не може бути президентом. Це не правда! Ніхто не зупинить жінку, яка захищає родину, як ніхто не зупинить і народ, який вимагає справедливості.

ПТАШИНИЙ. Ну точно, бл...дь! С...ки кончені! Поставили чергування на дев'яте. І на дев'яте, і на десяте, і на одинадцяте. Скасували вихідні. Відпустки. Повний збір. Я командиру кажу, весілля у мене, за два місяці як сплановане. А він мені, ти що, йолоп? Навіть якщо ти помер, – це не причина НЕ стати до строю. І ще раз. Ти що йолоп? Прям в очі дивиться... Ти що, йолоп?

Я не йолоп. Я до Машки відразу подзвонив. Пиз...а, кажу, Машка нашому весілі. Служба кличе. Служба важливіше, Машуль. Навмисно по телефону подзвонив, щоб ор цей і виття не чути, в обличчя не чути... Про родаків, що з Ліди їдуть, про ресторан, який її мама проплатила, про «як же так», «ти ж чоловік, ти ж обіцяв». Ну б...я, ну якщо не розуміє вона слово «борг родіне», що тут сказати? Я служу Білорусі. Лукашенку служу, він головнокомандувач! Значить, що скаже, те й зробимо...

Замполіт у нас зачотний. Каже, як пропікає. Прям чітко. Ворогові – смерть. Поляки, хохли, литовці – вороги. Росіяни – не вороги, але хочуть хапнути. А значить, теж вороги. Але й брати. Але й вороги. Так буває. Але з росіянами ми спочатку перших ворогів переможемо, п...дорасів цих західних, піндосів майданутих, потім уже і з москалями розберемося. Батька їм тут вольниці не дасть. Навіть якщо російським губерном стане.

Б...я, знову Машка дзвонить. Алло! Ну що? Та не плач ти. Ну зрозуміло, що вагітна. Ну і що? Ну відкладемо... Та ми швидко там усіх покришимо. Дрібно, у петрушку! Та бережу я себе, бережу. Ти б бачила, які в нас обладунки. Сім бортів із Москви. Такі штуки прилетіли – замилуєшся. Ось тільки ця гробана спека... А ти в броніку, у шоломі, у наморднику, та ще в берцах... Нічого. День-два, і буде чиста країна. Замилуєшся...

ЮНИЙ. *(Кричить).* Тату! Тату! Ну що у нас з інтернетом?

СТАРИЙ. *(Кричить у відповідь).* Колю, у мене інтерв'ю! До нас дядько Діма Гордон з України приїхав... Не звертайте увагу, Дмитре. Ви про батька, здається, запитали? Так, один раз, мені здається, я бачив свого батька, коли він прийшов до нас. Я пам'ятаю: він приходив додому... Смутно досить пам'ятаю: мені єдине, що закарбувалося у пам'яті – це дуже-дуже високий чоловік. Десь понад два метри.

У школі мене відразу поставили на облік до дитячої кімнати міліції. Банда у нас така була в школі хлопців, яка перевертала лавки і... *(Задумався).* Але це не цікаво.

ЮНИЙ. Якщо не включиш інтернет, я президентом після тебе не буду!

СТАРИЙ. Жартує. Малий ще, що візьмеш. Він у мене головний опозиціонер. Розповім вам дивну річ, Діма. Повірте мені, як досвідченому президенту: президентами не стають. Президентами народжуються.

ПОЗИТИВНА. Блііін! Ну навіщо я робила цей манікюр, зачіску, депіляцію? Суконку навіщо купувала? Триста шістдесят сім рублів! Дві мої стипендії! Весілля скасували! У Ромки – робота. Ромка, виявляється, він в ОМОНі у нас працює. Хоч і українець. Я думала, він просто в міліції десь... Ну типу даішник там або дільничний. А він якийсь ОМОН. Ну нічого... Одружаться у новій Білорусі! Це навіть краще буде! Адже он скільки людей у черзі стоїть і у всіх на руках біла стрічка! Всесвіт, нас більшість.

ПОВЧАЛЬНА. Так, усе слухають сюди! Проважу інструктаж. Запам'ятайте. Вот цифри, которые надо выучить наизусть. Подшкот будет идти так. Бяроце бюллетень, показываеце чалавеку справа. Вот у меня справа Лидия Михайловна. Я ей как бы показываю и кладу у стопачку. Я знаю, что в моей пачке должно быть двести шесть бюллетеней. И набираю двести шесть. А у Кристалины Сергеевны должны быть тысяча триста шестьсот один, это значит, будет пачка Александра Григорьевича. По каждому кандидату цифри выучить наизусть и ровненька столько палажыць. Што астанеца – то недействительна. Испорчаные и все.

Касатонава, якая тебе разніца откуда такие цифри? Наверху, значыць, пасчытали? Только тебе, дурехе тридцатилетней, не атчыталіся... И так, заучиваем наизусть: Тихановская – 206. Записываць не нада – запоминаем! 206. Лукашенко Александр Григорьевич – 1361! Дмитриев – 52. Канапацкая, фу рожа непрыятная у нее, 73, Чэрачэн – 39, против усих – 100. О как роуенька – сто проти усих. Запомнили? Паутараю для асоба адаронных...

МЕРТВИЙ. Це я в одному фільмі про зомбі підгледів. Там зомбарі землю захопили. Ну майже як у нас у Білорусі. Береш журнал, ну такий, товстий, ось так на руку і обмотуєш скотчем – виходить щиток. Лупи по ньому палицею – хоч би хни. Трохи незручно, проте хоч якийсь захист. Владу він мирно не віддасть. Виграє вибори, програє – йому пох! Владу не віддасть! Вчепився в неї зубами! Зуби вже кришаться, а воно – тримається. Немає у нього нічого, окрім влади. Руки вже сині, трясуться, а воно тримається. Сказав, до труни триматися буду. А потім владу синові передам... Хрін! От не знаю, біту брати чи ні? Походу, із битою відразу заметуть... Та й революція у нас «мирна». Ходять з ліхтариками, квіточками... тварюк цих обіймають. Пісеньки їм співають. Ідіотки. А в них кийки, гранати, зброя бойова, кров в очах. Вони фюрера свого захищають. Їм ваші квіточки до одного місця.

Сьогодні всі пацани з району виходять, усі вболівальники, всі наші. Будемо голоси захищати... БАТЕ – чемпіон! Знають у містах! І у всіх хатах! Ми фанати-хулігани наганяєм страх!

Сцена 9.

ПТАШИНИЙ. Тепер я спокійний. Хороших хлопців нам прислали на допомогу. Ввічливих. Я одного питаю, як звуть? Ренат, каже. А прізвище? Н-е-ет. Посміхається. Фамілія, говорить, дома осталась. Де ж ти, кажу, Ренат був, коли ми на Майдані під кулями бандерівських бандюків стояли? Він сміється. Зуби білі. «Брат, говорить, ты не волнуйся. Расслабься, братишка. Сегодня этот город будет наш».

ПОЗИТИВНА. Машунь, Маш, ти тільки не хвилюйся! У мене така новина! Вона перемогла! Я всіх рахувала по браслетах! Тисяча чотириста дванадцять прекрасних і дивовижних білих браслетів. А всього в нас дві з копійками тисяч чоловік на дільниці. Ти розумієш, що це значить? Машунь! Вона перемогла з величезним відривом! У нас буде нова Білорусь. І жінка президент! Це ж крууу-то!

ПОВЧАЛЬНА. Якая твар вылажила в интернет запись нашай рэпiтiцiи? А ну сматрэць мне у глаза? Светлана Викторовна, ты? Кацярына, твоих рук дело? Касатонава... Эх, Касатонава... Шутки вам что ли? Это же государственная тайна! Вас же поставили блюсти государственный интерес, оказали даверые! Даверые! А вы?! Вы только пачытайце что люди пи-

шут? Вот, прямо в ютубе! «Иуды! Мы вас посадим! Фальсификатары!» Вот двадцать лет – не фальсификатары, а тут фальсификатары... Вы нарушаете закон. Мне да пенсии чатыры года. И я с директорского места никуда не уйду! И президент правильно, что не уходит... Свое место надо держать до конца! Оно потом и кровью заработано! Все эти бюлетни – это балавство. Значыт, записали цыфры, што я давала, у протакл. Павесили на двер и пусть подавцяца. ОМОН вас всех развезет.

ЮНИЙ. Ну з інтернетом – це прям засада! Блін, щоби в нас у Дроздах глючив... У резиденції... Блін, папа. Ну навіщо вирубати інтернет всюди? У мене всі ігри в мережі. Доту висить. Танки висять. Папа говорить, що це вороги. Що це хакери від Меркель **задодосілі** нам весь канал. А потім я чую, як брат дає команду «телегу» китайськими глушилками перекрити... І щоб наглухо. Телеграм у сенсі. Ну брат у мене, ніби татова права рука. Папа йому дав Радбез. Він тільки йому довіряє. А слуг своїх терпіти не може. Тупі каже, все не так роблять, зате вірні. Але палець у рот не клади, перестанеш ператрахівать – пригріються, зжеруть. Хоче, щоби, коли я стану президентом, брат при мені був би... як візир. Я кажу, папа, давай по черзі, спочатку ти, потім Вітя, потім вже я. А він чогось так розлютився.

НОВА. Сергію, чуєш мене? Там крізь стіни, чуєш мене, мій голос, Сергію... чуєш мене, любов моя? Ми перемогли, Сергію.

СТАРИЙ. Це треба закінчувати! І прошу вас – нікого не жаліти. Щоби до ранку у країні був порядок!

ПОЗИТИВНА. Зачекайте... У мене зовсім інші цифри, так. Ось, зовсім нічого не сходиться... Як же так?

МЕРТВІЙ. На...бали!

ПОВЧАЛЬНА. Я туди не вийду. Я не вийду туди! Видите, какая толпа, они ж нас порвуть! Бандэрауцы! Какая тварь видео в интернет вылажыла?! Хто вылажыл, тот пусть и идет! Я не пойду...

ПТАШИНИЙ. Ренатику, відвези тітку додому. Бачиш, обісралась уже від страху. Вибори намалювала, але спалилась трохи. Буває. Тепер боїться, що тринди від «виборців» отримає.

МЕРТВІЙ. Ганьба! Ганьба! Ганьба!

ПОЗИТИВНА. Як же можна писати таке, коли ми все порахували? Усі все бачили... Це ж... обман.

Вибух гранати.

АКТ 2.

Сцена 10.

СТАРИЙ. Спасибі вам, мінчани! За те, що ви чверть століття терпите мене, людину, яка приїхала до вас із провінції! Спасибі, Володимиру Володимировичу, за привітання із перемогою! У нас, все-ж, обшчая Родина від Бреста та Владивостока...

МЕРТВІЙ. Лукашенко – в автозак! Лукашенко – в автозак! Іди! Іди! Іди!

СТАРИЙ. І на це я відповім... Телефон прибери! Я тебе бити не буду, поки... Ми з усіма ще розберемося. Ми вам країну не віддамо!

ПТАШИНИЙ. І он ту теж вівцю забирай! Стій, с...ко! Куди побігла! От, бл...дь, вертка! Руки їй заламували... Пручається? В табло!

ПОЗИТИВНА. Я спостерігач.

ПТАШИНИЙ. Ху...ч. Швидко пельку стулила, кобила, в автозак...

ПОЗИТИВНА. Не можу швидко... Я на підборах...

МЕРТВІЙ. А ось і динамівці підгребли! І МТЗ-РІПО! Крумкачи – привіт! Ось тепер, бляха, подивимося, хто кого...

ПТАШИНИЙ. Дурепа, кінчена. На підборах, в білій сукні і спостерігач? Шмара ти – а не спостерігач. Бл...діна. Будеш усій опорці смоктати сьогодні. Зрозуміла? І якщо хоч один не кінчить, я тобі особисто цю палицю в сраку засуну. Любиш анальчик?

МЕРТВІЙ. А ну ка жінок відпустили! Гандони...

ПТАШИНИЙ. Ренатик, щось їх багато там. Реально багато. Кинь їм пару гранат. Клас! І кульками хуяч по животах. Та не в ноги! Кажу в черево вали! Нехай с...ки довго лікуються...

НОВА. Господи, що ж це коїться? Війна. Він розв'язав громадянську війну. Вони ж стріляють... Прямо впритул стріляють. Не можна стріляти у свій народ! Я закликаю весь світ втрутитися й зупинити безпрецедентне насильство!

МЕРТВІЙ. Вони били жінок. Ну дівчат, жінок. Хрін розбереш. Дим від цих гранат їдкий, усе застилає. Очі пече. Вихоплювали, валили на землю й били... Гасили так, що ми, фанати, нікого ніколи так не пи...дили. Берцями по оголених жіночих ногах, по животах, палицями, кулаками в обличчя... Так що там бити? Дівки верещать, кричать «не треба», а вони луплять і луплять! Ну ми з пацанами взялися у «сцепку» й пішли...

ПОВЧАЛЬНА. Ничаго, ничаго... Пустое это! Столько раз проходило, и сейчас пройдет. Побуянят – успокоятся. Эта педагогика. Спокойней будет. Доча, дочь, мама дома... Чего ты на меня так смотришь? Доченька, ты чего?

МОЛОДИЙ. Вася приніс мені бронезилет. Навіщо мені бронезилет? Це гра?

ПОЗИТИВНА. Нігті зламали... Білий, червоний, білий. А може, і палець теж. Не могу ним поворухнути. Болить... Все болить... І в роті якась залізяка. Залізо як би на смак. Дивно, сиджу в автозаку, багато нас тут сидить, а думаю, як суконку не забруднити. Дорога ж сукня. Вибачте, я вас не чую? Хто я? Зірка? Я вас не чую...

МЕРТВІЙ. Шістьох дівчат відбили! Шістьох! Правда, і кілька пацанів втратили, с...ки, висмикнули зі зчіпки й відтягли! Пацани – БАТЕ з вами! А працює журнальчик. Вони по ньому з усієї дурі. Якби так по руці – зламали б кістки нах...р. Про голову взагалі мовчу. Але я теж одному в піку будівельної піни пирснув. І з ноги... Відлетів, с...ка, метра на два. Тут наші повалили... Чоловіків із п'ятдесят. Пацани! Ор стояв, як на матчі «Барселона» – «Реал»! Вуха позакладало! Якого драпака вони дали! Тільки п'яти миготіли. Я одному навіть копняка смачно встиг дати. Думав, звалиться. Ні, він ще швидше... тікали вони, правда, недалеко. За бронетранспортер. Лука танки на вулиці вивів, і які машини – прямо як з Мед Макса!

ПОВЧАЛЬНА. Я тебя в сорок лет родила, не для того, чтобы ты меня тут вучыла! А что, лучший кто-та прыдет? Все заводы позакрывают! Все платнае будет! А мне да пенсии, четырэ года, я пятнадцать лет на морэ не была? Сами не жыли и другим не дадим? А хоть бы и так!

СТАРИЙ. Усіх! Усіх до автозаків! А буде мало місця, он, беріть спортзали, стадіони беріть! Щоби запам'ятали на все життя. Тут влада не хитається.

МОЛОДИЙ. Папа, а що таке свобода?

Сцена 11.

МЕРТВІЙ. Жени биків – настане воля! Гей! Ви! Тварі! Слушайте мене! Мене звать Микита Міцкевич! Міцкевич! Запам'ятайте це прізвище, тому що це прізвище людини, яка вас, тварюк, не боїться... Це моя країна! Білорусь – це моя країна! Це моє місто. А це я, слюсар п'ятого розряду Микита Міцкевич. Бл...дь, не бачу нічого... Кров йде... Скільки ж вас тут повишикувалося? Тисячі? Звідки ви всі взялися на нашій землі? Кого ви захищаете? Кого? Таргана? Так він же ніхто... Реально ніхто. Тарган! Та-

р-Ган... Розчави ногою, хрусне-бризне, і з кінцем... Він же підбурив усіх з усіма. Втопив країну в крові. Ненависті. Болі! Ми його більше не хочемо! Ви мене чуєте? Бичьйо! Ми його більше не можемо...!

ПТАШИНИЙ. Проплечений. Точно! Піндосами або поляками. Координатор! І під наркотою. Обдолбаний! Одразу ж видно. Усе, як замполіт розповідав. Можна мені ще пігулку? Добре працює, Ренатик. Такий прямо кайф і хочеться мочити, мочити, мочити! Зараз я його зніму... Класні кулі прислали, з металевою оболонкою. Кишки рвуть тільки так. Гранатку йому киць під ноги, а то ці оппи все на телефони знімають...

МОЛОДИЙ. Папа сказав, що підготував два літаки. Один він купив у Туркменбаші. Був такий папін друг. Його свої отруїли. Там кльово. Там завжди інтернет працює. І унітази прямо реально золоті... Один у національному аеропорту, другий, трохи менший, на військовому. Прибігла Криска, заплакана чогось, очі по п'ять копійок, обняла мене, прямо, як мама, і сказала речі збирати, щоб завжди були напоготові. Навіщо нам речі? Ми кудись їдемо?

ПОЗИТИВНА. Чую, у вухо кричать: «Але ж не сиділося вам, мерзоті, сьогодні вдома. Вас усіх треба посадити на палю і відправити в космос, щоби ви про свою педерастію там розповідали». А потім двері автозаку розкрилася, і на підлогу щось впало. Впало. Прямо, як шмат м'яса. І я відчула, щось тепле мені на коліна бризнуло. І на сукню... білу сукню, яку, я до весілля Машкіного купила... А тепер на ньому чорна смуга. Потім спалах від гранати – і я бачу, вона не чорна... вона червона. А шмат м'яса – людина. І дивно, у нього на руці скотчем щось намотане... Думала, ганчірка. А це журнал. «Роллінг Стоунз», тільки весь порваний і кров'ю залитий, немов його собака якийсь зубами дер. Він підняв на мене очі, одне око, друге не видно було, і сказав: «Вибач, що ми тебе не відбили».

МЕРТВИЙ. Вибач, що ми тебе не відбили.

ПТАШИНИЙ. Це хто тут скімлить? Писок стули, гнидо!

ПОЗИТИВНА. Ви йому на руку наступили! Йому боляче!

ПТАШИНИЙ. Звичайно, боляче. Пи...дець, як боляче. Інакше чого б він так кричав? Думав, хитрий? Руку обмотав, ми слабкого місця не знайдемо, а пальчики-то виглядають?

ПОЗИТИВНА. У нього кров іде.

ПТАШИНИЙ. Це його дюрка кровоточить, готуйся, пацанчик, я туди тобі кийок засуну або член. На твій вибір! Краваточіт у нього!

ПОВЧАЛЬНА. Ну чего табе в жизни не хватае? Вон Европа вся нишчая и босая. У них уся эканомика дауно разрушылась. Меркель толька за штотот Путина и жывет. А мы – независимы. И независимость нашу толька прэзидент аберагае. У нас дажэ каронавирус прэзидента испугался! Усе балеют, а беларусы – нет! У нас у гимназии тры преподавателя сканчалыся в мае-июне, ништо ад каранавируса. У всех ишэмичеэская балезнь серца. Хоть и харанили в закрытых грабах.

ПОЗИТИВНА. Ви ж білорус. І він білорус. Навіщо?

ПТАШИНИЙ. Я їй, дурепі: Хто білорус? Ренатику, ти білорус? І я! Я тобі зараз покажу, с...ка, як старших перебивати! – І тут, знаєте, така петрушка вийшла. Я її, дівку цю, в білому на підборах, за гривку взяв, підняв, щоб в пику плюнути і придушити злегка... *(Пауза)*. А це вона. Б...я, як я пересрав – вона! Машкіна сеструха. Дрібна така, весь час либиться, на позитиві. Хлопці, а давайте пограємо в «крокодила»! Хлопці, а ви чули, нову пісню «Сплін»? А у нас у Гродно відкрили нову кафешку, зовсім як у Львові... Дружка на моєму весіллі, що не відбулось. Вона! Тільки губа розбита і в шмарклях уся. Б...я, що вона робить у цій м'ясорубці?

ПОЗИТИВНА. Який жах, жах...

ПТАШИНИЙ. І очі. Прямо скляні від жаху.

ПОЗИТИВНА. Ніколи. Ніколи в житті не було так страшно. В очницях вирізаних ніби дві жарини вставлено, повних ненависті. Нічого людського. Дивиться... Чого він на мене так дивиться?

МЕРТВІЙ. Прости, що ми тебе не відбили.

ПОВЧАЛЬНА. Ой, «Славянски базар» показываюць. Ой, хоть серце отлегло. Стас Михайлау, Галкин, Алеграва, Повалий... Значыць, усе спакойна.

ПТАШИНИЙ. Спасибі тобі Трамп за коронавірус! Маска. На мені ж маска! Вона дивиться на мене й не впізнае, хоча ми разів із десять були разом у різних компаніях. Квочка! А шийка – тонесенька, не те, що у сестрички... тендітна. Ну квочка. Пальцями стисну – хрусне. Може, трах... ути її сьогодні? Чесно кажучи, вона мені як би до спадоби припала. Худа, тонконога, шкіра біла. Ніжна... Ніде правди діти, до аквапарку коли всі разом пішли, і вона так випадково, дотулилась, бавлячись... У мене встав. Машка подумала, на неї встав. Нехай... І зараз встав. А значить, жопа закінчується. Ми перемогли!

ПОВЧАЛЬНА. А вот и по телевизору результаты объявили... Таак, правяраем! У нас в комиссии – усё как по телевизору. Тютелька в тютельку.

81 працэнт! Значыт оправдалі! Значыт, не падвялі! Значыт, да пенсии точна на своем месце дасижу! И прэмія – два аклада. А там... Хоть в Польшу уваходзьце! О, прэзидэнт выступае! Ад серца адлегло...

СТАРИЙ. Друзі, я пакликав вас сюды не для того, щоб ви мене захищали, хоча не без цього. По-перше, я знаю, у вас дуже багата справ вдома. Ви збираете збіжжя. Я знаю, що скоро до школи. А найголовніше, я пам'ятаю ті 90-ті: тут стояли люди, робітники з каструлями й чайниками, й просили їсти, просили нагодувати дітей.

НОВА. Я вдячна всім робітникам, студентам, службовцям, які оголосили страйк! Страйками створюються по всій країні...

СТАРИЙ. І тоді я заповівся допомогти вам і не допустити в долі білорусів Майданів.

ПТАШИНИЙ. Куди їх везти? Куди їх всіх везти? Зрозумів. Ребзя, слухай, новий наказ. Нікого нікуди не беремо! Просто пиз...имо все, що рухається, і все! З лідерами точково працюе гебуха і ДФР.

СТАРИЙ. Ми знищили те, що було дано нам Богом: свою величезну велику імперію, без якої не вирішувалося жодне питання у світі. Ми отримали кривавий обрубок від цієї імперії. Що хотіли тоді ті люди, ви?

ЮНИЙ. Інтернет! Я хочу інтернет! Папа, коли інтернет включають? І у броніку мені жарко! І під каскою свербить... О, «телегу» пробило. Папа, ти взагалі в курсі, що діється? Папа, походу у нас революція. На Нехта пишуть – Мінськ збунтувався...

НОВА. Я прийшла до Центральної виборчої комісії подати скаргу. Нікого більше не пустили. Тільки мене. Кабінет у неї великий. Біля вікна – шкіряний диван. І двоє... Я їх бачила багато разів по телевізору. Чи то глава КДБ. Чи то МВС. Чи то з комітету слідчого... Двоє. «Сідайте, Світлано Георгіївно»... Запропонували чаю. А потім така розмова. Мовляв, є думка, що ви виграли вибори в першому турі. І ми боїмося за ваше життя... А у вас є 4-річна дочка й 10-річний син, і, яка невдача, вони так вчасно покинули Білорусь. А значить, ви не запишете відео, де визнаєте свою поразку. Адже ми не зможемо забрати дітей до дитячого будинку. Я мовчала говорили тільки вони. Кров билася у мене ось тут в жилах, перед вухами. Тух-тух-тух... «Тоді ви залишаєте нам обмежений вибір», – сказав один. А другий нахилився до мене і сказав із посмішкою: «Так ось, Світлано Георгіївно. Ми зараз дамо вам папірець, на якому написаний текст, який ви зараз повинні будете начитати на камеру, а потім цей відеозапис розмістити від

свого імені. Після чого ми вас вивеземо до Литви. Якщо ви не погодитесь, то ми проведемо правосторонню орхіектомію вашому чоловікові Сергію Леонідовичу, якого ми тримаємо у СІЗО. Ви знаєте, що це таке? Ні? Поясню. Це хірургічне видалення правого яєчка. Щоби віддати вам його у банці, заспиртованим». Був ніби день, а стало темно. Я щось говорила на камеру. Не пам'ятаю вже. Що грала. Що всі повинні розійтися. Що визнаю... Казала у темряві. Світло повернувся тільки тоді, коли я почула тихий голос: «Laba Denas»...

ПОВЧАЛЬНА. Праснулася ад званка. А сон, главнае, такой хароший. Прямак из фильма «Весна на Заречной улице». И Союз Вернулся. И мороженое па 28 капеек, и колбаса по рубль тридцать. И Брежнев. Сястра из Барысава званила, гаварыт сын её прапал. Никитка. Слесарем работает. Хароший парень, спартсмен. Ну может, немнога бешенный. Звонит, как два дня ушол, так и никаких наващцей. Все бальницы абзванила, все РОВД, нигде нет – плачэт и плачэт. И у Светланы Георгиевны сын прапал. И Веры Никалаеуны из 39-ай школы. А я гаварю, нечега па улицам шляцца у такое врэмя. Вот моя дочь, Алинка, сидит дома, книжки чытает. Дурнёй не маецца. Алина! Алииина?! Ты дзе, доча? Ты дзе? Алина...

МЕРТВІЙ.

Разбуры турмы муры!

Прагнеш свабоды-то бяры!

Мур хутка рухне, рухне, рухне – І пахавае свет стары!

ПОЗИТИВНА. Ми ніч просиділи, ізгорбившись, на колінах на підлозі в шкільному спортзалі, обличчям у підлогу. Руки стягнули будівельними стяжками. Хлопців ставили на розтяжки і били щогодини. Я ніколи в житті не чула таких криків. Високих, що витягуються майже в ультразвук. Дівчатам весь час погрожували гвалтуванням. До туалету – не можна. Багато ходили під себе, й на підлозі ставало все більше калюж крові і сечі... Тхнуло жахливо.

Зате на стіні дитячої рукою було намальовано сонечко. І хтось написав: «Вася любить Олю». І сердечко. «Вася любить Олю»... Навіть у всьому цьому жахитті є любов.

ПТАШИНИЙ. Міцний виявився... Дві гумові кулі у череві. Кишки навиворіт, а у чувака свято, пісні співає. Ніби не в мене має бути весілля, а в нього!

МЕРТВІЙ.

Разбуры турмы муры!

Прагнеш свабоды-то бяры!

Мур хутка рухне, рухне, рухне – І пахавае свет стары!

ЮНИЙ. Криска-Лариска побачила, що я «телегу» дивлюся у смартфоні – поскаржилася. Шістьора. Знову крик-гвалт. Навіщо ти дивишся? Це ж Нехта! Це все картинки для Заходу! Ніхто нікого не б'є, не мучить. Які покарання катів? Одного торкнешся – система посиплеться. А система – моноліт. І знову цю шарманку: невдячні! Я усіх вас голими взяв, у лаптях, блаблабла, вигодував, в люди вивів, а тепер у вас айфони... Наче він цей айфон придумав! Це Стів Джобс придумав в Америці. А в Білорусі цей айфон як цегла! Тому що інтернет весь час вирубають, і нічого дивитися не можна. *(Пауза)*. Я подумав, він мене вдарить... Ось прямо прочитав в очах, що він хоче мені прям кулаком, в носа. Я заплакав...

ПТАШИНІЙ. Пальці ми йому розчавили. Спину й сраку в синій колір кийками пофарбували. П'яти відбили. Ну і сунув я йому разок між булок кийок – обіцяв же. А у нас так заведено... Пацан сказав, пацан зробив. Щоб іншим не кортіло. Та й на зоні йому знадобиться. Ми ж їм добро робимо. Вчимо долбо...обів! А вони не вчаться... Бл...дь, знову Машка дзвонить! Десятий раз уже. Алло, Машуня, я на роботі. Кажу тобі, я на роботі! Я не можу говорити!

МЕРТВІЙ.

Разбуры турмы муры!

Прагнеш свабоды-то бяры!

Мур хутка рухне, рухне, рухне – І пахавае свет стары!

ПОЗИТИВНА. Дякую тобі.

МЕРТВІЙ. Тобі спасибі. Ти гарна. Сукня гарна. Була... Ти о...уенна, правда. *(Вона показує йому серце)*.

ПТАШИНІЙ. Замовкни! Вони ще шури-мури розводять! Блін, це я не тобі, зайка. Чи не тобі сонечко. Машунь... Та якийсь дебіл телек голосно дивиться. Ну не треба, не сумуй, зайченя, знайдемо ми її. Може, сестричка до подруг поїхала? Телефон втратила?

ПОЗИТИВНА. Із тим омонівцем, що мене за шию тримав, було щось не так. Він кілька разів підходив до мене, я прямо стискалася. Думала, вдарить чи ще гірше. І прям у всесвіт сигнал – милий Всесвіт, врятуй! Але він постоїть, подивиться, немов сказати щось хоче... А потім раптом розвертається і далі йде хлопців бити.

ПОВЧАЛЬНА. Телефон не берет. Вот чертовка! Вся в отца! Тот всё по-своему, и она. Где этот проклятий корвалолл?! А не надо по-своему. Раз-два-три-четыре... Надо, как сказали. Зубы стиснув, как сказали, – и всё! Хорошо, пусть идет! Педагогика!

ЮНИЙ. Він узагалі не хотів, щоб я народився. Коли дізнався, що мама вагітна, бив її так, що місця живого не залишилося. Уся була синя. Вимагав аборт... Кричав, ти що, хочеш пиздою заробити білоруський трон? Мені це медсестра розповіла з Лечкомісії, де мама працювала. А мама мене зберегла. І тепер я з ним. Наступник. А де моя мама? Мама... Забери мене звідси.

ПТАШИНИЙ. І все-таки трах...ути її чи не трах...ути? Ну якось перед Машкою незручно. А що я їй скажу, ми тут твою сеструху-опозиціонерку відпердолили? А хрін стоїть! Треба відволіктися.

ПОЗИТИВНА. Найбільше він бив Микиту... Хлопця з автозаку, з пробитим животом. Він встиг мені своє ім'я прошепотіти. Микита... Слюсар... БАТЕ... Класний хлопець. Він уже майже нічого не розумів. Не розумів, що відбувається. Мені здається, що у нього був больовий шок. Ми кричали, що потрібна швидка. Але міліціонери тільки сміялися. А він співав... Напевно, це єдине, що він міг робити... Співав, ту саму нашу пісню... Одне й те ж. А за вікном у цей час приїжджали все нові й нові автозаки.

МЕРТВІЙ.

Разбуры турмы муры!

Прагнешь свабоды-то бяры!

Мур хутка рухне, рухне, рухне – І пахавае свет стары!

ПТАШИНИЙ. Не, ще мамка говорила: сім'я – то святе. Нехай її хтось інший от'їбошіт. Дурепу! Вона ж знала, де я працюю! Її сеструха все сказала: Ромчик працює на країну! Що ж ти мене так підставляєш, с...ка. Це ж все моніторять... Ну нічого, я дружка сьогодні все одно побалую. Он нових баб підвезли. Шо ти кричиш? Хто твоя мамка? Ах, мамка в тебе голова виборчкому? Атлічна! Вона цю кашу заварила! Вона мені, бл...дь, весілля зірвала! Шлюбну ніч! Так що будеш за неї віддуватися по повній! Як дівчинку звать? Аліна? Ренатик, беремо Аліну і на допит! З пристрастю!

СТАРИЙ. Кажуть, ви, правоохоронці, проявили чи то жорсткість, чи то жорстокість на вулицях. Так хто, ви її породили, цю жорсткість? Я її породив, влада? Треба було зупинити їх! Фашиствующих молодчиків! Бойовиків! І їх ляльководів!

ЮНИЙ. Мама каже, він хворіє на голову. Ми повинні його шкодувати... Але чому він нікого не шкодує? Він же все знав, коли бабки здихали

від коронавірусу тисячами. Він і зараз про все знає. Мій друг Вася каже, що у тата це від страху. Він боїться. Давно. Дуже боїться – померти. Останнім часом увесь час говорить про смерть. Про «вперед ногами», про «мене вилесуть», про «до труни». Мені здається, він думає, що його вб'ють.

ПОЗИТИВНА. Я більше їх не бачила. Ні Микиту, ні цього дивного омонівця...

НОВА. А якщо я його ніколи не побачу? Якщо вони виконають те, чим погрожували? Замучать у КДБ. Навіщо тоді це все було, якщо Сергія не буде?

ПОЗИТИВНА. Мені здається, я впізнала. Ні. Не може бути. Ні, цього не може бути... Це в голові не вкладається. Він же тато майбутньої Машиної дитинки. Вона його так любить. Ні... Звичайно, ні. Цього просто не може бути!

СТАРИЙ. Фашистуючі молодчики! Бойовики! І їх ляльководи! Головне зловити ляльководу!

ПОЗИТИВНА. Нас перевезли до Окрестіно, відчинили двері камери... Я подумала, що такого не буває. Камера була на 4 людини. Там уже сиділо 23 дівчинки – перевели ще 13. Разом 36 на шість квадратних метрів. Повітря не було. Води не було. Їжі теж. Ми всі могли тільки стояти. До камери підсадили двох алкоголічок, від яких страшно смерділо. У якийсь момент двері відчинилися, конвойний вилив на нас відро брудної води й закрив двері... У двох дівчат почалися панічні атаки, їх нудило. Я була поруч... Потім нам через дірку передали їжу – буханку хліба на всіх. І знаєте, найдивніше, її на всіх вистачило... Навіть залишився останній шматочок. Ми його віддали алкоголічці. Це ж ми порушили її спокій своєю революцією.

ПОВЧАЛЬНА. Што значыт, вы не знаеце? А хто знаеце?! Вы дежурный или я? Начальника пазавице! Што значыць занят? Вы знаеце, кто я такая? Да, я всех вас, охلامонау, выучыла за 37 лет! Я вам эти выборы сделала! Я вам эти 80 процентов усатому нарысавала! Я перэд людьми не пабаялася, все как просили сфальсифицыравала, а вы не можете мою дочку найти? А ради чэго я усе гэта делала? Штоб вы мне тут хамили? Я прэзиденту жаловаться буду! Алё! Алё! *(Пауза)*. Доча! Доченька! Прасти маму... Прасти...

НОВА. Білоруси, ви – неймовірні!

СТАРИЙ. Якщо ви погубите першого президента, знайте, це початок вашого кінця!

НОВА. У Білорусі скінчиться шампанське, коли він піде!

СТАРИЙ. Нам пропонують солдатів НАТО. Танки НАТО будуть лязгати нашими вулицями!

ПТАШИНИЙ. Так кажеш, ще два батальйони з під Московії перекинуть? І по хохлам можемо вдарить заодно? Під музику Вагнера!

СТАРИЙ. Нас хочуть одягнути в лапті й поганяти батогом!

МЕРТВИЙ. Гани быкоу – вярнецца доля!

СТАРИЙ. Із понеділка, де страйкують, – замок на ворота! Нічого, привеземо населення з України, з Киргизії. А театр цей зрадницький, розпустити! Немає на селі театру – і в містах не треба!

ЮНИЙ. Папа, в цей раз вони вже зовсім поруч!

СТАРИЙ. Бери автомат і до гвинтокрила! Підуть, повернемося!

ЮНИЙ. Їх багато... Їх дуже багато. Вони кричать – «Свободи!» Свободи, свободи... Папа, ти так мені і не відповів, що таке свобода?

ПТАШИНИЙ. Ренатик, а скільки у вас там в Росії платять? Раніше думав тут осяду. Спокійно. Стабільно. Ніякої тобі західної гомосятіни. Казино. Тьолки поступливі. А тепер ось чую, вони не зупиняться... Одним місцем чую. Вже котрий день не стоїть... Ми їх уже місяць, як пиз...имо, – а вони не зупиняються. І коли-небудь, вони знімуть наші маски.

ПОЗИТИВНА. Можеш не знімати маску. Я тебе впізнала.

ЮНИЙ. Пап, я речі зібрав. Автомат взяв. У кого стріляти?

СТАРИЙ. Щурі... повії, наркомани! Вівці! Гарматне м'ясо! Ви ще на колінах будете стояти, молити-благати, щоби я повернувся! Як вони могли мене проміняти мене на цю... тупу курку? Домохазяйку! Жэншчыну! Эту бедалагу! Раз так, помру, але не піду! А піду, скільки зможу, – з собою заберу! Не хочуть Сашу, буде їм Володя.

ПОЗИТИВНА. Весілля – не буде!

НОВА. На що людина може піти через любов? *(Пауза)*. А через ненависть?

СТАРИЙ. Нічого складного, малий. Наводиш на людину, на зрадника, будь-якого, дивишся на нього і натискаєш на курок. Хлоп – і немає зрадника. Нічого складного, синку. Я ж навчився, і ти навчишся.

ПОВЧАЛЬНА. Не нада мне пенсия! И крэсла не нада! И грамату вашу забярыце. И стабільнасць! И клумбы! Всё забярыте! Только доч дамой вернице – Алинку! У ней сердце слабае. Астма у нее! Вернице... И Никиту, племянника. У сестры гипертания. Я же не переживу, если с ней что... Вернице! Дзяцей вернице!

НОВА. Білоруси, я вам усім дякую за ваш вибір. Ви – неймовірні.

ПТАШИНИЙ. Що Ренатик... Ось душею відчуваю, що вже Путіна ми не про...бем!

МЕРТВИЙ. Коли болить абсолютно все – здається, що вже нічого не болить. Це було почуття, що кров витікає з тебе, не з якоїсь рани. А всюди. Сама шкіра пітніє кров'ю. Тому що такі битви трапляються раз на сто років... Я маю на увазі битву добра зі злом. Ну в сенсі, коли настільки все очевидно. Я відразу зрозумів, що мені не жити... І відразу зрозумів, що вбивство вони приховують. Сплять, швидше за все, у крематорії. Запишуть до зниклих безвісти. Або в лісі закопають. Або повісять, типу наклав на себе руки. Ну і хрін з ними. Не допоможе. Білоруси – особливий народ. Довго терплять. Десятиліттями. Іноді все життя. А потім – хлоп! Терпіння лопає. Білоруси ображені. І образу цю – не подолати. Як не перемогти БАТЕ!

ПОЗИТИВНА. Сукня після ночі в автозаку, спортзалі та СІЗО була зовсім не схожа на ту, яку я купила за дві стипендії. Брудна порвана біло-червоно-біла ганчірка. Кривавий слід потемнів, поверх коричневі плями від блювоти. Але ж це – найпрекрасніша сукня на землі! Я її ні на що не проміняю! Ось ми стоїмо в тісній камері, а які прекрасні люди: всі інтелегентні й розумні. Мікробіологи, вчительки, музиканти, артисти, студенти. Жінка, яка полізла в автозак за сина й чоловіка. Схоплені на вулицях у ці дні: священники, журналісти, студенти, шахтарі й робітники, юристи й лікарі... Це найкращі люди на Землі. Білоруси. У цій камері у нас нова, справжня Білорусь. І ми всі відчуваємо любов. А любов – не перемогти. Адже правда, Всесвіте?

НОВА. Доброго дня. Мене звать Світлана, домогосподиня, мати двох дітей. Я обраний президент Білорусі. А на що ви готові піти заради кохання?

РАЗБУРЫ ТУРМЫ МУРЫ!

Ён быў натхнёны і малады,
Іх незлічона было.
Ён на плошчы веў гарады
З песняй, што блізка святло.
І запальвалі свечкі яму,
Плыў па-над плошчаю дым.
Ён спяваў: зруйнуем турму!
Яны спявалі за ім:

ПРЫПЕЎ:

Разбуры турмы мурь!
Прагнеш свабоды-то бяры!
Мур хутка рухне, рухне, рухне –
І пахавае свет стары!

РОЗВАЛИ ТЮРЕМНИЙ МУР!

Він був натхненний і молодий.
Їх була ціла юрма.
Він їх зібрав і з собою водив.
Співав їм, що згине пітьма.
І запалювали свічі йому.
Вився над площама дим.
Він співав: «Зруйнуем тюрму!»
І вони співали із ним:

ПРИСПІВ:

Розвали тюремний мур!
Дурно долю не марнуй!
Твій недремний страх – даремний,
Бо впаде тюремний мур!

Ведалі словы напамяць – і спеў
Неслі па вуліцах так,
Што кроў кіпела і гнеў кіпеў,
І сэрцы стукалі ў такт.
Білі ў сто тысяч далоняў – і рытм
Ворагаў біў напавал.
Ішлі на муры ва ўсім свеце старым...
А ён усё граў і спяваў.

ПРЫПЕЎ:

Разбуры турмы муры!
Прагнеш свабоды-то бяры!
Мур хутка рухне, рухне, рухне –
І пахавае свет стары!

Так паўстаў шматтысячны рух,
Воінаў цэлая раць,
Можна помнікі зносіць і брук
На камяні разбіраць.
Кожны адчуў – прыйшоў яго час
Сілы аддаць барацьбе:
Хто не з намі – той супраць нас!..
Спявак быў сам па сабе.

ПРЫПЕЎ:

Глядзеў, як шчыльныя рады
З ягонай песняю ідуць,
А песня глухне, глухне, глухне...
А муры растуць, растуць...

ПРЫПЕЎ:

Разбуры турмы муры!
Прагнеш свабоды-то бяры!
Мур хутка рухне, рухне, рухне –
І пахавае свет стары!

(білоруська версія Андрія Хадановіча)
(С) Андрій Курейчык 2020.

Вивчили всі ці слова, і їх спів
Тік понад площами так,
Що кров кипіла, і гнів кипів,
І бились серця їх у такт.
Так крокували, що їхній ритм
Бив ворогів наповал,
І йшли на борню із усім старим,
А він їм грав і співав:

ПРИСПІВ:

Розвали тюремний мур!
Дурно долю не марнуй!
Твій недремний страх – даремний,
Бо впаде тюремний мур!

Так постає найпотужніший рух –
Ставши плече у плече,
Можна усю цю в'язницю стару
Вмить зруйнувати ущент.
Кожен відчув: надійшов його час
Всі сили віддять боротьбі.
«І хто не з нами – той проти нас!»
...А співак був сам по собі...

ПРИСПІВ:

Дивився він, як лава їхня
Із його піснею гряде,
А пісня тихне, тихне, тихне,
А тюремний мур росте!

ПРИСПІВ:

Розвали тюремний мур!
Дурно долю не марнуй!
Твій недремний страх – даремний,
Бо впаде тюремний мур!

(українська версія Олександра Ірванця)

АНДРІЙ КУРЕЙЧИК – білоруський драматург, публіцист і режисер. Народився у 1980 році в Мінську. У юності був чемпіоном Мінську з у-шу. Закінчив юрфак Білоруського державного університету, аспірантуру факультету журналістики, режисерське стажування у МХАТ імені А.Чехова. Дебютував із першою постановкою у 2001 році. Став засновником Центру сучасної драматургії і режисури в Мінську, міжнародного фестивалю сучасного театру «Відкритий формат». Автор сценаріїв фільмів «Любовь-Морковь», «Ялинки», «Рух нагору» та інших. Його п'єси йшли в Національних театрах Янки Купали, Якуба Коласа й Максима Горького. Переможець Конкурсу на кращу п'єсу Мінкульту Росії та МХАТ імені А.Чехова, лауреат премій «Євразія», «Дебют», європейського драматургічного конкурсу «Янус». Лауреат численних кінематографічних премій. Був обраний патроном Білорусі на фестивалі біенале «Нові Європейські П'єси» у Вісбадені (Німеччина). Викладав сценаристику у вищих навчальних закладах Білорусі, РФ, Литви. У 2020 році ввійшов в Основний склад Координаційної ради для забезпечення трансферу влади в Республіці Білорусь.

«ОБРАЖЕНІ. БІЛОРУСЬ(СІЯ)»

П'єса розповідає про місяці драматичних подій у Мінську після виборів 9 серпня 2020 року. Прототипами героїв пєси стали президент Білорусі Александр Лукашенко, його син Микола, Світлана Тихановська, Марія Колесникова, Олександр Тарайковський та інші реальні учасники тих подій. «Це спроба розповісти про трагічні події білоруської революції мовою театру, – розповів драматург Андрій Курейчик. – Там дуже багато прямої мови, вербатіму, тобто не вигаданих, а реальних реплік персонажів. Для глядача важливо не тільки інформаційний фон, але й емоції, з якими зараз живуть білоруси». Міжнародний проект солідарності світових театрів з білорусами стартував 12 вересня з ініціативи американського критика й перекладача Джона Фрідмана. Більше 50 театрів світу в 13 країнах читають п'єсу «Скривджені. Білорусь(Сія)» для своїх аудиторій, розповідаючи про білоруську революцію. В Україні відбулася прем'єра вистави в Херсонському театрі імені М.Куліша в постановці Сергія Павлюка, а також сценічні читання у Полтаві, Києві, Одесі.